

ÅPENT BREV TIL KRINGKASTINGSRÅDET

Kringkastingsrådet skal drøfte og uttale seg om hovedlinjene for programvirksomheten i NRK. Det skal drøfte klager fra organisasjoner, lyttere og seere.

Undertegnede vil herved gjøre oppmerksom på en skjevhet i programtilbudet som er til skade for landets samkvem med utlandet: **Engelsk/amerikansk dominerer fullstendig som fremmedspråk i norsk radio og TV.** Andre språk kommer nesten ikke til orde. **Når det heller ikke tilbys europeiske kanaler på f.eks. fransk, tysk eller spansk** som del av den ordinære kanalpakken, er mulighetene for å høre andre språk enn engelsk i eteren svært små.

Hva fører det til? Noen vil si at det innebærer en form for hjernevask i form av ensidig kulturell påvirkning, ikke bare rent språklig, men også gjennom perspektiv og innhold i programmene. Språk er jo ikke et nøytralt verktøy som du kan ta opp, bruke og legge fra deg igjen uten at det har påvirket deg i det hele tatt. Språk påvirker ens måte å tenke på, enten vi bare hører språket eller også bruker det selv. Dermed blir allsidig påvirkning viktig også for å bevare vårt eget særpreg.

Når én bestemt kulturkrets har nesten ubegrenset adgang til det offentlige rom, må vi være på vakt. Ensidigheten innebærer en fare for at vi overtar og ubevisst identifiserer oss med denne kulturen. Samtidig reduserer den vår mulighet til å ta del i det mangfold som verden forøvrig representerer. Brutalt sagt: Vi ser mer og mer verden gjennom USAs øyne.

Dette har mange uheldige virkninger, hvorav disse to:

- Allmennheten får ikke det kjennskap til andre kulturer og tenkemåter som en allmennkringkaster burde være forpliktet til å gi. Kjennskapet til andre kulturer enn de engelskspråklige blir dårlig, og en må basere seg på annenhåndskunnskap. Over tid vil dette også ha dyptgripende politiske konsekvenser.

- Elever som ønsker å lære seg f.eks. fransk, spansk eller tysk, får ikke høre språket andre steder enn i klassen. Når norske ungdommer er (relativt) flinke i engelsk, er det jo fordi vi "bader" i engelsk/amerikansk. Dette er fabelaktig for tilegnelsen av dette språket, men katastrofalt for andre språk!

Kunnskapsministeren har sagt at Norge skal satse på å styrke fremmedspråk utenom engelsk. Da må det sørges for at NRK sender programmer på andre språk enn engelsk (med undertekster), og at franske, spanske og tyske kanaler får plass i det digitale TV-tilbudet.

Regjeringen har som prioritert mål at Norge skal **nærme seg Europa**. Men skal vi kunne gjøre dette, må mange nordmenn beherske andre språk enn engelsk, og media må systematisk informere om de viktigste landene. Ingen land på det europeiske kontinent

har engelsk som morsmål. Skal vi nærme oss Europa, må det skje i respekt for det kulturelle og språklige mangfold vi finner der.

Gjennom UNESCO-konvensjonene om den "immaterielle kulturarv" (2003) og om "kulturelt mangfold" (2005) har Norge forpliktet seg til å ivareta bl.a. språklig mangfold som "et fundamentalt element i det kulturelle mangfoldet". Dette valget må avspeile seg også i NRKs programmer.

På denne bakgrunn må Kringkastingsrådet snarest drøfte hvordan radio og TV kan bidra til større kulturelt og språklig mangfold i landet vårt, og slik at langt større vekt enn i dag legges på europeisk, ikke-engelskspråklig kultur.

Ada Haug Grythe

Eivind Smith

Rolf Tobiassen